

Plast i verksamhetsavfall – en källa till växthusgasutsläpp

Avfall räknas som biobränsle men innehåller en mängd olika material, bland annat plast med fossila beståndsdelar. Förbränning av plastavfall bidrar därmed till förhöjda utsläpp av koldioxid som bidrar till den globala uppvärmningen. Examensarbetet redovisar en kartläggning av plast i verksamhetsavfall i nordvästra Skåne som till stor del förbränns i Filbornaverket i Helsingborg. Arbetet syftar till att undersöka verksamhetens syn på plast, plastanvändning och omhändertagande av avfall. Kartläggningen kommer att kunna användas som en utgångspunkt för ett regionalt samarbete för att minska mängden plastavfall som går till förbränning.

Det finns olika sätt att ta hand om plastavfall. EU:s avfallshierarki, eller avfallstrappan, styr hur avfallet ska tas omhand i Sverige. Först och främst ska det förhindras att avfall uppstår följt av att återanvända och återvinna materialet. De sista stegen är att utvinna energi genom förbränning och att deponera avfallet. På grund av kontamineringsrisk och giftiga ämnen, lämpar sig inte en del plastavfall för att återanvändas eller återvinnas. Energiåtervinning ses då som en miljöjänst jämfört med att deponera eller att avfallet hamnar i naturen. För att minska mängden plastavfall som går till energiåtervinning krävs åtgärder riktade högt upp i avfallstrappan.

Restavfallet som tas emot på Filbornaverket består generellt av 15–20 viktsprocent plast med fossilt ursprung. Plasten bidrar till förhöjda utsläpp av koldioxid och avfallsförbränningen står för elva procent av Helsingborgs totala växthusgasutsläpp. Ambitionen, enligt Helsingborgs klimat- och energiplan, är att det inte ska finnas plast med fossilt ursprung i restavfallet år 2035. Den här ambitionen delas av Öresundskraft.

I studien identifieras ett antal verksamheter i Helsingborgsregionen med stora mängder plastavfall, hur mycket plastavfall som uppstår, vilka plasttyper som avfallsströmmarna innehåller samt hur plasten slutligen tas omhand. Undersökningen omfattar verksamheter från olika sektorer för att få en så bred bild som möjligt. Studien kommer att ligga till grund för Öresundskrafts framtida arbete gällande samarbeten i regionen. Förhoppningen är att återvinningen av plast ur verksamhetsavfallet ska kunna ökas i framtiden.

Samtliga intervjuade verksamheter sorterar någon form av plast som brännbart avfall som går till energiåtervinning. Somliga skickar allt sitt plastavfall till energiåtervinning medan andra sorterar ut delar av sitt plastavfall till materialåtervinning. Anledningar till att plast sorteras som brännbart avfall är att de volymer plastavfall som uppstår inte anses tillräckligt stora för att det ska vara ekonomiskt motiverat att sortera separat, att det inte finns tillräckliga lagringsutrymmen för avfallet samt att det saknas efterfrågan för återvunnen plast. De intervjuade verksamheterna vill alla minska sitt plastavfall och göra miljönytta, men det krävs att det är ekonomiskt försvarbart. För att minska plasten som går till energiåtervinning och öka mängden plast som materialåtervinns krävs information och kommunikation mellan samtliga led i varukedjan. Öresundskraft kan vara en initiativtagare till kommunikationen och vara en länk mellan återvinningsbolag, verksamheter och leverantörer.